

Marknesse, Voorsterweg

QuickScan

JM ecologie b.v., 2023

QuickScan Marknesse, Voorsterweg

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R23.188

Status

1.0 (definitief)

Datum

31-10-2023

Opdrachtgever

Wiepke Haagsma
Voorsterweg 12-1
8313 PT Marknesse

Auteur

J. de Bakker

Controle

J. Hovius

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

De Bakker, P.J., 2023. QuickScan Marknesse, Voorsterweg; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R23.188 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Copyright

© 2023 JM ecologie b.v.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Globale ligging	1
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	2
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	9
3	Resultaten bureaustudie en veldbezoek soortbescherming	11
3.1	Bureaustudie (NDFF).....	11
3.2	Veldbezoek	12
4	Resultaten bureaustudie gebiedsbescherming.....	22
4.1	Natura 2000	22
4.2	Natuurnetwerk Nederland (EHS)	24
4.3	Kiekendieffoerageergebied.....	25
5	Effecten en gevolgen soortbescherming	27
5.1	Overzicht beschermde soorten.....	27
5.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	28
6	Effecten en gevolgen gebiedsbescherming	30
7	Vervolgstappen soorten en gebieden.....	32
7.1	Soorten	32
7.2	Gebieden.....	34
8	Conclusie.....	35
	Geraadpleegde bronnen.....	36
	Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie	1
	Bijlage 2 – Wezenlijke kenmerken en waarden Voorsterbos	7

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Dhr. Haagsma heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan soorten- en gebiedsbescherming uitgevoerd ten behoeve van de bouw van drie nieuwbouw huizen. Het plangebied is gelegen aan de Voorsterweg in Marknesse, gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. Om te onderzoeken hoe de geplande voornemens zich verhouden tot (potentieel) aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied en of deze negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen plannen, is er een QuickScan uitgevoerd.

1.2 Globale ligging

Het plangebied ligt op ongeveer 4,5 kilometer buiten de bebouwde kom van Marknesse. Marknesse is een dorp in het oosten van de Noordoostpolder op 10 kilometer ten zuidoosten van Emmeloord. Het dorp staat met de Zwolse Vaart in verbinding met het Vollenhoverkanaal. Het plangebied bestaat uit een agrarisch perceel dat in het noorden grenst aan de Voorsterweg. Ten oosten van het perceel bevindt zich een hotel met een ruime parkeerplaats. Ten westen bevinden zich agrarische percelen. Het plangebied grenst in het zuiden aan NNN-gebied "Voorsterbos". De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood) in Marknesse (bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht. In de provincie Friesland treedt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten in werking met ingang van de Omgevingswet. De provincie Groningen hanteert geen officiële lijst, maar stelt dat essentiële nesten functioneel niet weggenomen mogen worden.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan, zolang dit niet leidt tot het beschadigen van de functionaliteit van een vaste voortplantings- of rustplaats. Tevens mag de verstoring er niet toe leiden dat de leefomgeving die nodig is om de vaste voortplantings- of rustplaats te laten functioneren, in het geding komt.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen één of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

Gebiedsbescherming

De bescherming van gebieden met natuurwaarden valt op te delen in categorieën. De bescherming van deze gebieden komt deels voort uit de Wet natuurbescherming en deels vanuit provinciaal beleid. De wijze en mate van bescherming varieert tevens. Het gaat om de volgende categorieën:

1. Natura 2000-gebieden;
2. het Natuurnetwerk Nederland;
3. provinciaal beschermde natuurgebieden.

De Natura 2000-gebieden zijn beschermd onder hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland vindt zijn oorsprong in de Wnb, maar wordt uitgewerkt middels provinciaal beleid. De provinciaal beschermde natuurgebieden zijn middels provinciaal beleid beschermd.

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn speciale beschermingszones aangewezen welke onderdeel uitmaken van een Europees ecologisch netwerk; de Natura 2000-gebieden. Het doel van de Natura 2000-gebieden is het behoud en herstel van natuurlijke habitats en van de gunstige staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied. Per Natura 2000-gebied is een beheerplan opgesteld waarin de inrichting, het beheer en het gebruik van een Natura 2000-gebied is vastgelegd.

Een plan of project wat buiten het beheerplan valt en significant negatieve gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben (zowel afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten), mag enkel worden uitgevoerd indien een vergunning verkregen is. Om te bepalen of een plan significant negatieve gevolgen kan hebben, en daardoor een vergunning en passende beoordeling noodzakelijk zijn, kan een voortoets worden uitgevoerd.

Natuurnetwerk Nederland

In de Wet natuurbescherming is opgenomen dat de provincies zorgen voor de totstandkoming van een landelijk samenhangend landelijk ecologisch netwerk. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN), voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Door de verschillende natuurgebieden in Nederland te verbinden kunnen soorten zich verspreiden en kan uitwisseling tussen verschillende populaties plaatsvinden. De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en is dus planologisch beschermd. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Provinciaal beschermde natuurgebieden

Tot slot bestaan er diverse provinciaal beschermde natuurgebieden. De bescherming van deze gebieden wordt middels provinciaal beleid geregeld en valt derhalve tevens niet onder de Wet natuurbescherming. Provincie Flevoland heeft naast de Natura 2000-gebieden en het NNN, gebieden ingericht als kiekendief foerageergebieden. Kiekendief foerageergebied betreft gebied in de provincie Flevoland dat is aangewezen om ingericht te worden als foerageergebied voor de kiekendief. De status kiekendief foerageergebied zal mogelijk ingaan met de ingang van de nieuwe omgevingswet.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande wijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen en rond het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming en de gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de bescherming Houtopstanden.

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande werkzaamheden en/of wijziging meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn. De ligging van beschermde gebieden ten opzichte van het plangebied wordt vastgesteld aan de hand van online databanken van de provincies en het rijk.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Jip de Bakker van JM ecologie b.v. op 11 oktober 2023. Het bezoek is uitgevoerd van 10:00 tot 11:00 uur, bij 17°C en 2-3 Bft, op een bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de werkzaamheden en/of wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied ligt op ongeveer 4,5 kilometer buiten de bebouwde kom van Marknesse, op 10 kilometer ten zuidoosten van Emmeloord. Het plangebied bestaat uit een grasland waar op het moment van het veldbezoek voor de QuickScan, Friese paarden gehouden werden (afbeelding 2.1.). Ten zuiden van het perceel bevindt zich de parkeerplaats van het Waterloopbos. Deze parkeerplaats wordt omheind door hoge beuken. Het Waterloopbos maakt deel uit van het Voorsterbos en is een voormalig onderzoeksterrein naar waterlopen. Het staat vol met oude waterkeringen en dammen waardoor het gebied een zeer dynamische waterhuishouding kent. Dwars door het Voorsterbos loopt tevens de Zwolse vaart met meerdere vertakkingen hierdoor is het bos een vochtig en divers gebied.

Ten westen van het plangebied bevinden zich nog meer agrarische percelen. Deze worden gebruikt om mais en bloemen (strobloemen) te verbouwen. Het plangebied is omringd door watergangen met een stuw aan de noordoostzijde en aan de zuidwestzijde. Het perceel is te bereiken middels twee inritten aan de noordzijde via de Voorsterweg en via één inrit aan de zuidzijde. Aan de noordzijde van de Voorsterweg staat een berkenlaan en aan de zuidzijde een zomereikenlaan. Ten oosten van het perceel bevindt zich een hotel met parkeerplaatsen.

Met de stuwen kan het waterpeil van de watergangen aan de oost- en zuidzijden gereguleerd worden. In de oevers van de watergangen staan soorten als; riet, smeerwortel, brandnetel en egelskop. De watergang aan de noordzijde is voor helft drooggevalen. In en rondom het plangebied staan verder nog soorten als; zwarte els, eenstijlige meidoorn, Spaanse aak, gewone esdoorn, wilde liguster, akkerdistel, ridderzuring, duizendblad, boterbloem en zwarte nachtschade. Zie afbeelding 2.1 tot 2.16 voor een impressie van het plangebied.

Afbeelding 2.1. Ligging van het plangebied (rood) in Marknesse (bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Plangebied vanuit het zuidwesten.

Afbeelding 2.3. Plangebied vanuit het noordwesten.

Afbeelding 2.4. Plangebied vanuit het zuidoosten.

Afbeelding 2.5. Oostelijke watergang.

Afbeelding 2.6. Westelijke watergang.

Afbeelding 2.7. Zuidelijke watergang met stuw en inrit.

Afbeelding 2.8. Noordelijke half drooggevallede watergang. Afbeelding 2.9. Zuidelijke watergang.

Afbeelding 2.10. Westelijk gelegen geoogste maisveld.

Afbeelding 2.11. Zuidwestelijk gelegen strobloemenveld.

Afbeelding 2.12. Zuidelijk gelegen beukenopstand.

Afbeelding 2.13. Parkeerplaats Waterloopbos.

Afbeelding 2.14. Hoge oude beukenopstand.

Afbeelding 2.15. Parkeerplaats en op achtergrond hotel.

Afbeelding 2.16. Voorsterweg met links een zomereikenlaan en rechts deel van de berkenlaan.

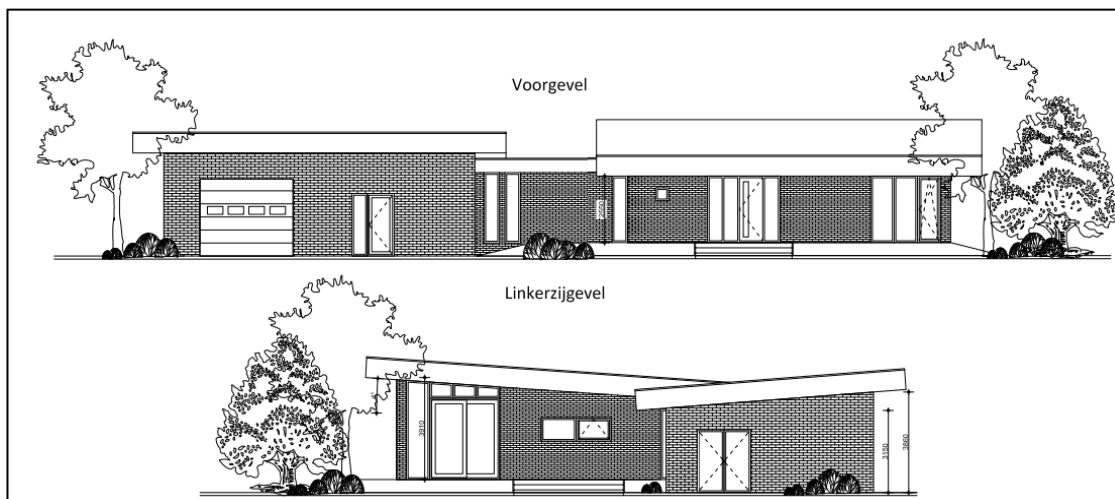
2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om op het nu nog als agrarisch gebruikte perceel drie nieuwbouw woningen te plaatsen (afbeelding 2.17). Om het perceel heen komt een vegetatiestrook van circa 15 meter breed met inheemse bomen en struiken waarbij er aan de westzijde van het perceel kijkstroken gecreëerd worden. Deze inheemse vegetatiestrook bestaat uit een mix van de volgende soorten; haagbeuk, winterlinde, eik, veldesdoorn, zwarte els, gewone esdoorn, vogelkers, kardinaalsmuts, hondsroos, Gelderse roos, wegedoorn, kornoelje, gewone liguster en hazelaar.

De definitieve ontwerpen van de nieuwbouw huizen zijn tijdens het opstellen van dit rapport nog niet bekend. Een voorbeeld van een mogelijk ontwerp is weergegeven op afbeelding 2.18. Er wordt een nieuwe inrit naar het perceel gecreëerd in het midden van het perceel waardoor een stuk van de noordelijke gelegen watergang gedempt moet worden. De start en de duur van de werkzaamheden zijn tijdens het schrijven van deze QuickScan nog niet bekend.

Afbeelding 2.17. Oude (links) en de nieuwe situatie (rechts) (bron: Esri & RobuFlex).

Afbeelding 2.18. Voor en zijgevel van mogelijk ontwerp van één van de nieuwbouwhuizen (bron: RobuFlex).

3 Resultaten bureaustudie en veldbezoek soortbescherming

3.1 Bureaustudie (NDFF)

Om een inzicht te krijgen in de aanwezige beschermde natuurwaarden binnen en in de omgeving van het plangebied, wordt onder andere gekeken naar de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In deze database staan gevalideerde waarnemingen van zowel beschermde, als niet-beschermde soorten. Om een representatief beeld te krijgen van de mogelijk aanwezige beschermde natuurwaarden is gekeken naar waarnemingen van beschermde soorten in de afgelopen vijf jaar binnen, en in een straal van 2500 meter rondom het plangebied. In onderstaande tabel zijn de bekende beschermde soorten uit de NDFF weergegeven.

Tabel 3.1. Uit de bureaustudie bekende vogels met jaarrond beschermde nesten, Habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

Soortgroep	Soortnaam	Beschermingsregime (Wnb)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Boerenzwaluw	Artikel 3.1
	Boomvalk	Artikel 3.1
	Bosuil	Artikel 3.1
	Buizerd	Artikel 3.1
	Gierzwaluw	Artikel 3.1
	Grote gele kwikstaart	Artikel 3.1
	Havik	Artikel 3.1
	Huismus	Artikel 3.1
	Kerkuil	Artikel 3.1
	Ooievaar	Artikel 3.1
	Raaf	Artikel 3.1
	Ransuil	Artikel 3.1
	Roek	Artikel 3.1
	Sperwer	Artikel 3.1
	Stenuil	Artikel 3.1
	Tapuit	Artikel 3.1
	Torenvalk	Artikel 3.1
	Wespendief	Artikel 3.1
	Zeearend	Artikel 3.1
	Zwarte specht	Artikel 3.1
Zoogdieren	Bever	Artikel 3.5
	Boommarter	Artikel 3.10
	Bunzing	Artikel 3.10
	Eekhoorn	Artikel 3.10
	Otter	Artikel 3.5
	Steenmarter	Artikel 3.10
	Vleermuizen*	Artikel 3.5
Reptielen	Ringslang	Artikel 3.10
Amfibieën	Rugstreeppad	Artikel 3.5
Dagvlinders	Grote vos	Artikel 3.10
	Grote weerschijnvlinder	Artikel 3.10

Libellen	Kleine ijsvogelvlinder	Artikel 3.10
	Gevlekte glanslibel	Artikel 3.10
	Gevlekte witsnuitlibel	Artikel 3.5
	Kempense heidelibel,	Artikel 3.10
	Noordse winterjuffer	Artikel 3.5
	Oostelijke witsnuitlibel	Artikel 3.5
	Sierlijke witsnuitlibel	Artikel 3.5
Vaatplanten	Blaasvaren	Artikel 3.10
	Stofzaad	Artikel 3.10

*franjestart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

De resultaten van de bureaustudie zijn gedurende het veldbezoek benut als hulpmiddel voor het bepalen welke soorten mogelijk binnen en rond het plangebied voor kunnen komen.

3.2 Veldbezoek

Gedurende het veldbezoek is, naast het plangebied, een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.2.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 11 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd in de Provincie Flevoland. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 in de 'Wijziging Beleidsregels Wet Natuurbescherming Flevoland Lijst jaarrond beschermde nesten van vogels' welke is vastgesteld in 2017 en laatst gewijzigd in 2021. Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1 tot en met 5 zijn vermeld in tabel 3.1.

Tabel 3.1. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Flevoland.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5b	Oeverwaluw	5b
Bosuil	4	Boomvalk	5a	Ooievaar ¹	5a
Gierzwaluw	2	Buizerd	5a	Raaf	5a
Grote gele kwikstaart	3	Draaihals	5b	Rode wouw	5a
Huisbus	2	Groene specht	5b	Sperwer	5a
Kerkuil ²	1	Grote bonte specht	5b	Spreeuw	5b
Ransuil	4	Havik	5a	Tapuit	5b
Roek	2	Huiswaluw	5b	Wespendief	5a
Slechtvalk	3	IJsvogel	5b	Zeearend	5a
Steenuil	1	Kleine bonte specht	5b	Zwarte specht	5b
Torenvalk	3	Middelste bonte specht	5b	Zwarte wouw	5a
		Oehoe	5a		

¹) Wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden binnen hetzelfde territorium.

²) In het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

In onderstaande alinea's worden de soorten met een jaarrond beschermd nest en vaste rust- en verblijfplaatsen in elke situatie behandeld. Daarnaast worden de soorten met potentieel jaarrond beschermde nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen behandeld die kunnen voorkomen binnen het plangebied of de directe omgeving. Hierbij wordt afgewogen of er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die de jaarronde bescherming kunnen rechtvaardigen.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is er gezocht naar nesten en geschikte holtes voor jaarrond beschermde nesten in en rondom het plangebied. Deze zijn niet waargenomen waardoor aanwezigheid van nestlocaties van bosuil en ransuil binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden uitgesloten wordt. Er zijn ook geen kolonienesten aangetroffen in bomen (roek). Daarnaast zijn er geen (snel) stromende watergangen met geschikte nissen, bruggen of overhangende boomwortels aanwezig binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden (grote gele kwikstaart). Ook zijn er geen gebouwen of bruggen aanwezig binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden (boerenwaluw) met invlieg mogelijkheden (gierzwaluw, huisbus, kerkuil, steenuil). Speciale kunstmatige nestkasten voor de kerkuil en torenvalk zijn niet aanwezig in en rond het plangebied. Binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden ontbreken hoge gebouwen met speciale nestkasten, hoge palen of masten en hoge kale bomen met nestmogelijkheden (slechtvalk). Door het ontbreken van deze habitatseisen kan de aanwezigheid van vogels met een van jaarrond beschermd nest worden uitgesloten.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar aanwezigheid van mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels. Er zijn geen nesten waargenomen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest. Wel kunnen soorten als boomvalk en buizerd tot broeden komen in de omliggende bosschages. Er gelden echter geen zwaarwegende ecologische redenen om deze soorten als jaarrond beschermd te beschouwen, gezien er voldoende alternatieve nestgelegenheden beschikbaar is in de omgeving, zoals vergelijkbare bosschages in de omgeving. Voor deze soorten geldt daarom hetzelfde als voor 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Er is binnen en rond het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de omliggende graslanden kunnen diverse soorten vogels tot broeden komen zoals Kievit of veldleeuwerik. In de watergangen kunnen mogelijk wilde eend of bijvoorbeeld meerkoet een nest bouwen. In de omringende bosschages kunnen diverse soorten tot broeden komen zoals houtduif en zanglijster. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan niet uitgesloten worden.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 5.2.1.

3.2.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foeragegebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foeragegebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foeragegebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foeragegebieden. Het ongeschikt maken van een foeragegebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

Door de afwezigheid van bebouwing in en rondom het plangebied kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten worden uitgesloten. De zomereikenlaan ten noorden van het plangebied is geïnspecteerd op holtes en hier zijn geen geschikte holtes aangetroffen. De beukenopstand bij de parkeerplek van het Waterloopbos is grotendeels geïnspecteerd op geschikte holtes en hierbij is niks aangetroffen. Echter stonden deze beuken nog in blad waardoor niet de gehele bomen volledig geïnspecteerd konden worden. Hierdoor kan de aanwezigheid van geschikte holtes voor vleermuizen in de beukenopstand niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen gebouwbewonende vleermuissoorten kan worden uitgesloten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten staan beschreven in paragraaf 5.2.2.

Vliegroutes

De bomensingels en watergangen rondom het plangebied vormen lijnvormige elementen welke mogelijk kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. Er zijn echter veel vergelijkbare lijnvormige elementen die in dezelfde richting lopen waardoor de lijnvormige elementen niet als essentiële vliegroutes worden beschouwd.

Foerageergebied

Het plangebied en de omgeving zijn geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg, minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd

3.2.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de bever, boommarter, bunzing, eekhoorn, otter en steenmarter.

Bever

Bevers maken vooral gebruik van het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es (Zoogdierverseniging, z.d.). Alle bekende waarnemingen van de bever zijn gedaan op de oostelijke oever het Vollenhoverkanaal. Het Voorsterbos is wel geschikt habitat voor de bever maar door de ruime mate van verstoring van het hotel en de parkeerplaats ten zuiden van het plangebied kan essentieel leefgebied van de bever binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden worden uitgesloten.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn geen geschikte holtes voor boommarter waargenomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied waardoor verblijfplaatsen uitgesloten kunnen worden. De omgeving van het plangebied wordt mogelijk wel gebruikt als foerageergebied door de boommarter, echter is in de omgeving voldoende en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de boommarter wordt hiermee uitgesloten.

Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol. (Zoogdierverseniging, z.d.). Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële verblijfplaatsen van de bunzing waargenomen. De omgeving van het plangebied wordt mogelijk wel gebruikt als foerageergebied door de bunzing, echter is in de omgeving voldoende en

minstens even geschikt foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de bunzing wordt hiermee uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdiervereniging, z.d.). Tijdens het veldbezoek is er gezocht naar geschikte holtes en nesten van eekhoorns. Deze zijn niet aangetroffen in de directe omgeving van het plangebied. De omgeving van het plangebied wordt mogelijk wel gebruikt als foerageergebied door de eekhoorn, echter is in de omgeving voldoende en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de eekhoorn wordt hiermee uitgesloten.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn waarnemingen van de otter bekend nabij het Vollenhoverkanaal en de Zwolse vaart. De dichtstbijzijnde waarneming is gedaan op circa 600 meter afstand van het plangebied. Rond het plangebied zijn geen geschikte watergangen aanwezig voor de otter. Het plangebied bevat hierdoor geen geschikt habitat, waardoor de aanwezigheid van otter kan worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Tijdens het veldbezoek zijn er geen potentiële verblijfplaatsen van de steenmarter waargenomen. De omgeving van het plangebied wordt mogelijk wel gebruikt als foerageergebied door de steenmarter, echter is in de omgeving voldoende en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de steenmarter wordt hiermee uitgesloten.

Overige beschermde zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (walvisachtigen, gewone zeehond, grijze zeehond en walrus), grote waterrijke milieus met voldoende dekking en moerasgebieden, watergangen met een rijke oeverbegroeiing en onderwatervegetatie (Noordse woelmuis, waterspitmuis) aanwezig. Tevens zijn er geen bosrijke gebieden met voldoende voedsel, houtwallen of bosschages met boomholtes, kleinschalig cultuurlandschap met een dichte gras- of kruidlaag of gebieden met structuurrijke vegetatie (wild zwijn, damhert, das, edelhert, egel, ondergrondse woelmuis, grote bosmuis, wolf, hermelijn, wezel) aanwezig. Tevens valt het bekende verspreidingsgebied van meerdere soorten buiten het plangebied, enkele zoogdiersoorten (gewone hamster, hazelmuis, lynx, wilde kat en eikelmuis) komen van nature alleen in Zuid-Limburg voor, waardoor de aanwezigheid van deze beschermde zoogdiersoorten wordt uitgesloten.

3.2.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied één waarneming bekend is van een beschermde reptielsoort. Het gaat hier om de ringslang.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan watergebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, z.d.). Er is één waarneming bekend van de ringslang in het Waterloopbos. De omliggende watergangen en oevers kunnen als leefgebied dienen. Leefgebied de aanwezigheid van ringslang in het projectgebied kan hierdoor niet uitgesloten worden.

Consequenties van de ingreep op ringslang staan beschreven in paragraaf 5.2.3.

Overige beschermde reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn geen marine habitats (dikkopschildpad, Kemps zeeschildpad, lederschildpad, soepschildpad), heide-, laag- en hoogveen- of duinengebieden met een rijke vegetatiestructuur (gladde slang, zandhagedis, adder, levendbarende hagedis) of bosrijke gebieden en heideterreinen met dichte vegetatie (hazelworm) aanwezig. De muurhagedis komt van nature alleen voor op de oude stadsmuren van Maastricht, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde reptielensoorten wordt derhalve uitgesloten.

3.2.5 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied één waarneming bekend is van een beschermde amfibiesoort. Het gaat hier om de rugstreeppad.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is vaak te vinden in gebieden met een hoge dynamiek. Deze dynamiek kan ook door menselijke activiteiten veroorzaakt zijn. Hierbij kan gedacht worden aan gebieden met bouwterreinen, groeven, zand- en kleiafgravingen, rivierduinen en uiterwaarden. In de omgeving van de leefgebieden is vaak een goed vergraafbare (zanderige) bodem aanwezig waarin de soort zich kan ingraven. Daarnaast komt de soort ook voor in meer stabiele biotopen zoals heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden. Voor de overwintering graaft de rugstreeppad zich meestal in, maar de soort kan ook overwinteren onder allerlei materialen zoals stenen en afval. De rugstreeppad is een echte pionier met een groot dispersievermogen en kan snel nieuwe gebieden koloniseren. Juveniele exemplaren kunnen tot wel vijf kilometer afleggen. Barrières worden daarbij gevormd door bijvoorbeeld wegen of beschoeide watergangen (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er zijn vier waarnemingen van de rugstreeppad gedaan op circa 2,2 kilometer van het plangebied. Binnen het plangebied is tijdens het uitvoeren van de quickscan geen geschikt habitat voor de rugstreeppad aanwezig door het ontbreken van een vergraafbare bodem en door het ontbreken van ondiepe, snel opwarmende wateren. Daarmee kan aanwezigheid van de rugstreeppad worden uitgesloten. Echter dient tijdens de werkzaamheden wel rekening gehouden te worden met rugstreeppadden die zich kunnen vestigen op nieuwe geschikte locaties. De rugstreeppad is een pionierssoort die zich snel kan vestigen op nieuwe geschikte locaties. Het is mogelijk dat er door de werkzaamheden geschikt habitat ontstaat:

- Nieuw geschikt habitat bestaat in het voorjaar uit regenplassen of andersoortig klein stilstaand water, wat gebruikt kan worden voor voortplanting.

- Nieuw geschikt habitat bestaat in het najaar uit vergraven zandhopen, welke gebruikt kunnen worden voor overwintering.

Consequenties van de ingreep op de rugstreeppad staan beschreven in paragraaf 5.2.4.

Overige beschermde amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn geen watergangen met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie aanwezig (boomkikker, heikikker, knoflookpad, poelkikker). Tevens zijn er geen watergangen in een bosrijke omgeving (kamsalamander), of de watergangen in de omgeving zijn breed, verbonden met andere watergangen en bevatten waarschijnlijk veel vis, waardoor dit ongeschikt habitat is voor overige beschermde amfibiesoorten. De geelbuikvuurpad, vroedmeesterpad, vinpootsalamander en vuursalamander komen daarnaast van nature alleen voor in Noord-Brabant en Zuid-Limburg, maar er zijn op andere locaties uitgezette populaties bekend, welke levensvatbare populaties betreffen. Het plangebied is niet gelegen bij één van deze locaties. De aanwezigheid van deze beschermde amfibiesoorten wordt derhalve uitgesloten.

Vrijgestelde amfibiesoorten

Er kunnen wel diverse vrijgestelde amfibiesoorten worden verwacht in het plangebied. Tijdens het veldbezoek is er een groene kikker waargenomen. Deze soort is samen met potentieel aanwezige soorten, zoals bruine kikker en kleine watersalamander, echter vrijgesteld in de provincie Flevoland. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt er een watergang gedeeltelijk gedempt waarin mogelijk vrijgestelde amfibieën aanwezig zijn. Echter geldt wel de zorgplicht die stelt dat dieren niet opzettelijk verwond of gedood mogen worden. Met het verplaatsen van de inrit en hiermee deels dempen van de sloot aan de Voorsterweg is niet uit te sluiten dat vrijgestelde amfibiesoorten verwond of gedood worden.

Consequenties van de ingreep op potentiële aanwezige vrijgestelde amfibiesoorten staan beschreven in paragraaf 5.2.5.

3.2.6 Vissen

In de omgeving van het plangebied is geen marine habitat (houting, steur) of stromende rivieren, beken en meren met zuurstofrijk water aanwezig (beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal). Tevens zijn er geen ondiepe watergangen aanwezig met een uitbundige waterplantengroei en dikke modderlaag (grote modderkruiper). De aanwezigheid van deze beschermde vissoorten wordt daarmee uitgesloten.

In de watergang rondom het plangebied kunnen wel diverse niet beschermde vissoorten voorkomen. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt een watergang gedempt waarin mogelijk niet beschermde vissoorten aanwezig zijn zoals tiendoornige stekelbaars en zeelt. Hiervoor geldt echter wel de zorgplicht waarbij dieren niet opzettelijk mogen worden verwond of gedood. Met het verplaatsen van de inrit en hiermee deels dempen van de sloot aan de Voorsterweg is niet uit te sluiten dat niet beschermde vissoorten verwond of gedood worden.

Consequenties van de ingreep op potentieel aanwezige niet beschermde vissoorten staan beschreven in paragraaf 5.2.5.

3.2.7 Dagvlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde dagvlindersoorten. Het gaat hier om de grote vos, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwervende dieren. Binnen het plangebied zijn geen waardplanten van de grote vos aangetroffen. Hierdoor kan essentieel leefgebied van de grote vos binnen het plangebied uitgesloten worden.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden. Als waardplant worden boswilg en grauwe wilg gebruikt, de imago's leven van sap van bloedende bomen. De grote weerschijnvlinder is een weinig mobiele vlinder, maar er liggen soms vele kilometers tussen de boom waar de vlinders vliegen en de plek waar de rups zich ontwikkelt. Daarom zijn er veel waarnemingen buiten het essentiële leefgebied van de soort. De grote weerschijnvlinder zet eieren af hoog in de toppen van wilgen (voornamelijk de boswilg, maar soms ook in de grauwe wilg). De top van deze wilgen moeten volop in de zon staan vanwege de warmte, maar de omgeving moet ook een hoge luchtvochtigheid bevatten. Indien de bomen veel in de wind staan is de luchtvochtigheid onvoldoende. Daarom worden eieren vrijwel altijd in luwe en zonnige locaties zoals inhammen langs brede bospaden afgezet (Vlinderstichting, z.d.). Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen wilgen aangetroffen. Hierdoor kan essentieel leefgebied van de grote weerschijnvlinder binnen het plangebied uitgesloten worden.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder leeft in open plekken in bossen, zoals langs bospaden en bosranden van gevarieerde bossen. Als waardplant gebruikt de kleine ijsvogelvlinder wilde kamperfoelie (Vlinderstichting, z.d.). Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen wilde kamperfoelie aangetroffen. Hierdoor kan essentieel leefgebied van de kleine ijsvogelvlinder binnen het plangebied uitgesloten worden.

bruine eikenpage

Overige beschermde vlindersoorten

De meeste vlindersoorten zijn sterk gebonden aan het voorkeurs habitat, vaak in natuurgebieden, en zijn afhankelijk van de aanwezigheid van waardplanten. Tevens zijn er van veel soorten slechts enkele, geïsoleerde populaties bekend, of komen deze alleen voor in een specifieke regio in Nederland, als (Zuid) Limburg (donker pimperlblauwtje, bruin dikkopje, spiegeldikkopje), de Weerribben (grote vuurvlinder), de Veluwe (bosparelmoervlinder, kleine heivlinder, grote parelmoervlinder), Waddeneilanden (grote parelmoervlinder) of de Moerputten in Noord-Brabant (pimperlblauwtje).

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een natuurgebied met hoogveen, vennen en moeras (veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje), kruidenrijke schrale graslanden (veldparelmoervlinder, zilveren maan, kommavvlinder, aardbeivlinder), heide of duinen (duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, aardbeivlinder), waar diverse beschermde vlindersoorten kunnen voorkomen. Van de soorten die tevens buiten natuurgebieden worden waargenomen, zoals sleedoornpage, teunisbloempijlstaart en iepenpage, zijn geen waardbomen- en planten waargenomen binnen en rond het plangebied. Tot slot zijn enkele beschermde vlindersoorten reeds verdwenen uit Nederland (tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje en moerasparelmoervlinder), of worden sporadisch waargenomen als dwaalgast (apollovlinder en boszandoog). De aanwezigheid van deze beschermde vlindersoorten wordt daarmee uitgesloten.

3.2.8 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde libellensoorten. Het gaat hier om de gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel, Kempense heidelibel, noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel.

De waarnemingen van de beschermde libellensoorten zijn gedaan in het Voorsterbos op minimaal 180 meter van het plangebied. Door de unieke dynamische waterhuishouding in dit bos zijn daar veel geschikte habitattypen aanwezig. Door de afwezigheid in plangebied van veenmosputjes in broekbossen, galigaanmoerassen, gagelmoerassen en verlande delen van vennen en petgaten (gevekte glanslibel), verlandingszones van hoog- en laagveenmoerassen (gevekte witsnuitlibel & noordse winterjuffer), watergangen met een constant laag waterpeil en open onderwatervegetatie (Kempense heidelibel), vennen en hoogveenplassen (oostelijke witsnuitlibel) en beschutte oevers van meren, veenplassen, vijvers en dode rivierarmen met een rijke onderwatervegetatie (sierlijke witsnuitlibel) wordt aanwezigheid van deze beschermde libellensoorten binnen het plangebied uitgesloten.

Overige beschermde libellensoorten

De meeste libellensoorten zijn sterk gebonden aan hun voorkeurs habitat, welke voor de meeste beschermde libellensoorten langs rivieren en beken (gaffellibel, rivierrombout, beekrombout, bosbeekjuffer, gewone bronlibel), laagveen en hoogveenmoerassen (hoogveenglanslibel), vennen (speerwaterjuffer) en heidevelden ligt. De groene glazenmaker komt daarnaast alleen voor bij sloten met een dichte krabbenscheervegetatie.

Enkele soorten behoeven zeer specifiek habitat, zoals voedselarme tot iets voedselrijkere vennen en bosplasjes met (vaak) waterlelies, laagveen en heldere, matig voedselrijke wateren met kniediep water en vegetatie van verticale stengels van lisdodde, riet en holpijp (donkere waterjuffer) of zonnige, vaak kalkrijke stroompjes en bronnen met rijke water- en oevervegetatie met bij voorkeur kleine waterpeppe (mercurwaterjuffer). Waarnemingen van deze soorten zijn vaak afkomstig uit een specifieke geografische regio, zoals de Catspoele en Dellebuursterheide (oostelijke witsnuitlibel), de Weerribben en voorheen het Naardermeer (donkere waterjuffer) en zeer specifieke locaties in Limburg en voorheen Noord-Brabant en Overijssel (mercurwaterjuffer).

3.2.9 Kevers

De beschermde keversoorten in Nederland zijn afhankelijk van bossen met dood eikenhout (vliegend hert, heldenbok), populierenhout (vermiljoenkever) en holle bomen (juchtleerkever), of sloten en kanalen zonder krooslaag (gestreepte waterroofkever) en grote vennen (brede geelgerande waterroofkever). De verspreiding van een aantal van deze soorten beperkt zich tevens tot zeer specifieke locaties zoals een bos nabij Kerkrade (juchtleerkever), enkele vennen in Drenthe en de kop van Overijssel (brede geelgerande waterroofkever) en enkele eikenbossen bij Zwolle, bij Alkmaar en bij het rivierengebied (heldenbok), hoewel soms oude en nieuwe populaties (her)ontdekt worden. Het plangebied is niet gelegen nabij het bekende verspreidingsgebied van deze soorten. Vanwege de afwezigheid van genoemde habitattypen in combinatie met de geografische ligging van het plangebied, wordt aanwezigheid van deze beschermde keversoorten uitgesloten.

3.2.10 Haften

Er is één haftensoort beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de oevertaas, welke van nature voorkwam in de rivieren in Nederland, maar echter rond 1900 verdwenen is uit Nederland. De aanwezigheid van de oevertaas wordt daarmee uitgesloten.

3.2.11 Weekdieren

Er zijn twee weekdiersoorten beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de Bataafse stroommossel en de platte schijfhoren. De Bataafse stroommossel is reeds verdwenen uit Nederland. De platte schijfhoren komt voor in een groot deel van Nederland en leeft in zoete, heldere en schone wateren met een rijke vegetatie. Vanwege de afwezigheid van dergelijke watergangen binnen en rond het plangebied wordt de aanwezigheid van de platte schijfhoren uitgesloten.

3.2.12 Kreeftachtigen

De enige beschermde kreeftachtige is de Europese rivierkreeft. Van nature kwam deze soort voor in de stroomgebieden langs de grotere rivieren. Tegenwoordig is er nog één populatie bekend van de Europese rivierkreeft op een landgoed nabij Arnhem. Het plangebied bevindt zich niet in de nabijheid van dit landgoed, waardoor de aanwezigheid van beschermde kreeftachtigen kan worden uitgesloten.

3.2.13 Vaatplanten

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied meerdere waarnemingen bekend zijn van beschermde vaatplantsoorten. Het gaat hier om de blaasvaren en stofzaad.

Blaasvaren

Blaasvaren staat op beschaduwde tot sterk beschaduwde, stikstofarme tot stikstofrijke, vochtig, matig voedsel- en basenrijk, zwak zuur tot meestal kalkrijk, stenige substraat, zelden op humeuze grond. Ze groeit op rotsen, puinhellingen en oude muren, op hellingen en in hellingbossen, langs bosgreppels en holle wegen en verder op boomstompen (FLORON, z.d.). De waarneming van de blaasvaren is gedaan op 1,4 kilometer van het plangebied. Door het ontbreken van stenig substraat en daarmee bepalende standplaatsfactoren binnen het plangebied wordt de aanwezigheid van de blaasvaren binnen het plangebied uitgesloten.

Stofzaad

Het stofzaad is een plant die parasiteert op het wortelstelsel van andere planten. De soort groeit op de bodem van dichte naald- en loofbossen waar nauwelijks andere ondergroei aanwezig is, op voedselarme en kalkhoudende grond (FLORON verspreidingsatlas, z.d.). De waarneming van stofzaad is gedaan op 2,3 kilometer van het plangebied. Door het ontbreken van bomen binnen het plangebied en daarmee een bepalende standplaatsfactor wordt de aanwezigheid van stofzaad binnen het plangebied uitgesloten.

Overige beschermde vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied, de duinen langs de westkust, Waddeneilanden of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Enkele plantensoorten groeien echter wel op stikstofrijke en bemeste bodems (o.a. brave hendrik, kruipend moerasscherm, brede wolfsmelk, dreps, korensla, naakte lathyrus, scherpkruid, smalle raai en wolfskers), maar komen alleen voor op specifieke geografische locaties zoals in Zuid-Limburg, of hebben andere eisen zoals een vochtige groeiplaats, specifieke bodemsoort of schaduw. Tevens verspreiden de meeste beschermde plantensoorten zich slecht, waardoor er vaak enkele geïsoleerde populaties bekend zijn. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

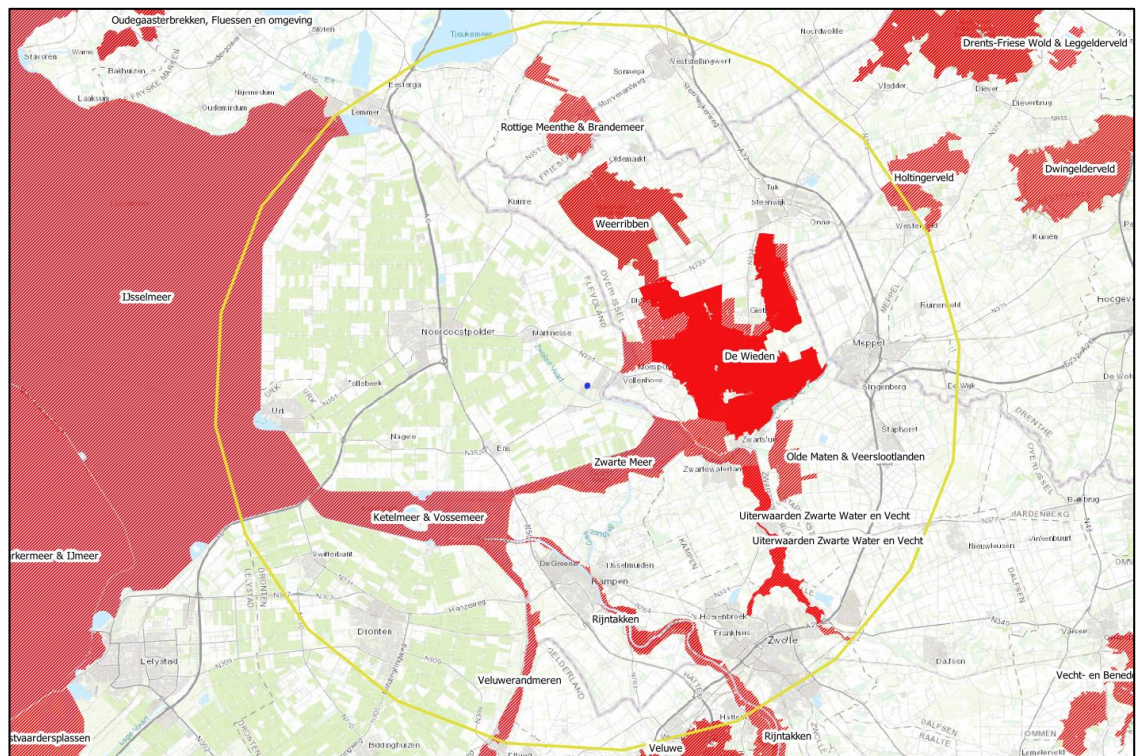
4 Resultaten bureaustudie gebiedsbescherming

Middels een bureaustudie is de ligging van de verschillende beschermde natuurgebieden en/of gebieden met beschermde natuurwaarden ten opzichte van het plangebied bepaald. In dit hoofdstuk worden de kenmerken en de ligging beschreven van de natuurgebieden welke invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

4.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden plant- en diersoorten van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Ontwikkelingen en activiteiten mogen niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken en waarden van het gebied.

In een straal van 25 kilometer om het plangebied heen bevinden zich tien Natura 2000-gebieden. Het plangebied ligt op; 24 kilometer van Holtingerveld, 22 kilometer van IJsselmeer, 16 kilometer van Rottige Meenthe & Brandemeer, 13 kilometer van Olde Maten & Veerslootlanden, 12 kilometer van Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht, 10 kilometer van Rijntakken, 9 kilometer van Ketelmeer en Vossenmeer en op 5 kilometer Zwarte Meer. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft De Wieden (afbeelding 4.1).

Afbeelding 4.1. Ligging van Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van het plangebied (blauw) in een straal van 25 kilometer (rode cirkel) (bron achtergrond: Esri).

De Wieden

Natura 2000-gebied “de Wieden” wordt gekenmerkt door een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilvenen, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied dat zich ooit van Zwolle tot ver in Friesland uitstrekte. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig (tabel 4.1). Het Natura 2000-gebied is zowel aangewezen als habitatrichtlijn en vogelrichtlijngebied. “De Wieden” ligt op 2,5 kilometer van het projectgebied.

Tabel 4.1. Aangewezen habitattypen, Habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied ‘de Wieden’.

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Kranswierwateren	Zegge-korfslak	Aalscholver	Fuut
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Gevlekte witsnuitlibel	Roerdomp	Aalscholver
Vochtige heiden (laagveengebied)	Grote vuurvinder	Purperreiger	Kleine zwaan
Blauwgraslanden	Gestreepte waterroofkever	Bruine kiekendief	Kolgans
Ruigten en zomen (moerasspirea en harig wilgenroosje)	Bittervoorn	Porseleinhoen	Grauwe gans
Overgangs- en trilvenen (trilvenen en veenmosrietlanden)	Grote modderkruiper	Kwartelkoning	Smient
Galigaanmoerassen	Kleine modderkruiper	Watersnip	Krakeend
Hoogveenbossen	Rivierdonderpad	Zwarte stern	Tafeleend
	Meervleermuis	IJsvogel	Kuifeend
	Otter	Paapje	Nonnetje
	Geel schorpioenmos	Snor	Grote zaagbek
	Groenknolorchis	Rietzanger	Visarend
	Platte schijfhoren	Grote karekiet	

4.2 Natuurnetwerk Nederland (EHS)

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde diersoorten en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wet natuurbescherming vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Voor de natuurgebieden die behoren tot de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden.

Het regime ter bescherming van de NNN kent in de provincie Flevoland externe werking. Dit houdt in dat niet alleen de effecten van activiteiten die gelegen zijn binnen de grenzen van NNN-gebieden beoordeeld en eventueel gecompenseerd moeten worden, maar ook (potentiële) effecten op NNN-gebieden die in de omgeving van het projectgebied liggen (externe effecten). Indien een activiteit of ontwikkeling buiten het NNN significant negatieve effecten heeft op het NNN, dan is dit niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven voorhanden zijn, er sprake is van groot openbaar belang, schade zoveel mogelijk wordt beperkt door het treffen van mitigerende maatregelen en de resterende schade gecompenseerd wordt

Voorsterbos

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied "Voorsterbos" grenst ten zuiden aan het projectgebied, afbeelding 4.2. Dit gebied bestaat uit de beheertypen; N04.02 Zoete plas, N05.04 Dynamisch Moeras, N10.01 Nat schraalland, N10.02 Vochtig hooiland, N11.01 Droog schraalland, N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland, N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos, N14.03 Haagbeuken- en essenbos en N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos. In tabel 4.2. staan de wezenlijke kenmerken en waarden die toegekend zijn aan het Voorsterbos waar de werkzaamheden geen significant effect op mogen hebben. In bijlage 2 staat de uitgebreide beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Voorsterbos.

Tabel 4.2. Aangewezen wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN gebied 'Voorsterbos'.

Wezenlijke kenmerken en waarden Voorsterbos
Variatie in bodemtype en grondwaterstanden.
Eén van de oudste bossen van Flevoland met leefgebied voor bosvogels, vleermuizen en andere bosfauna en -flora.
Stapsteen voor bosflora vanuit het oude land.
Aanwezigheid van kwel.
Overwinteringsverblijfplaatsen franjestaart.

Zwarte hoek en Ettenlandse veld: Aanwezigheid van plas-dras situatie in het voorjaar met daarmee broedgebied voor weidevogels.

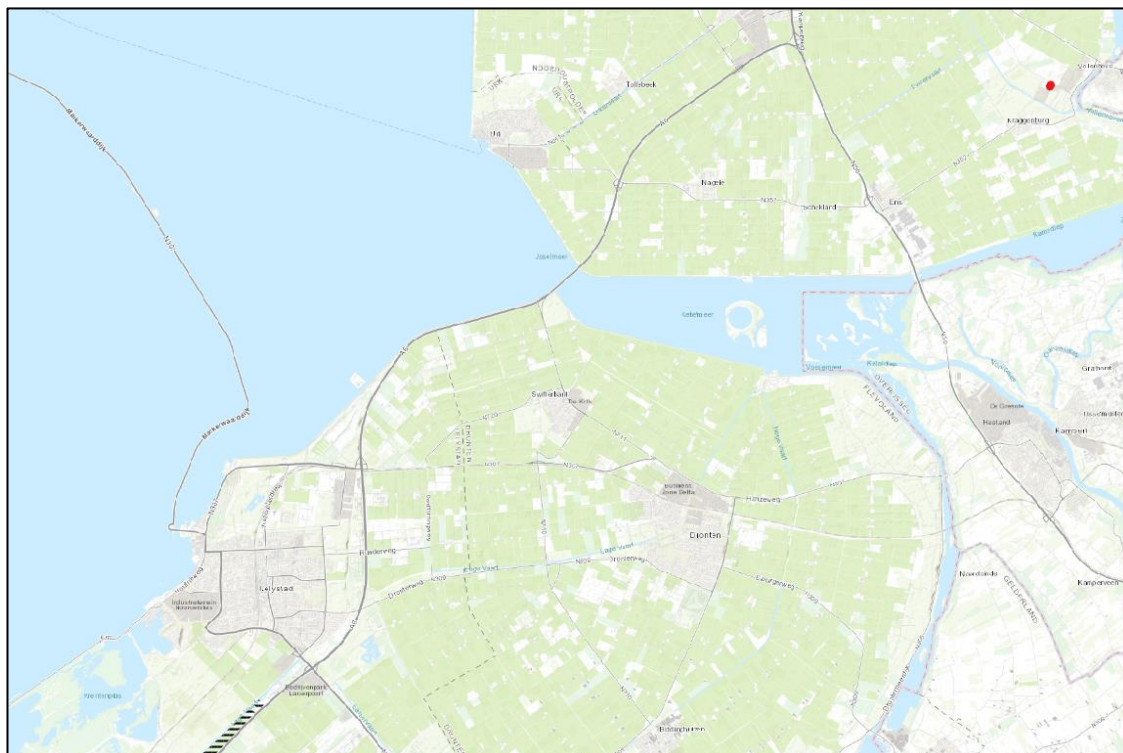
Vochtige hooilanden en nat schraalland met bijbehorende flora en populatie moerassprinkhaan.

Afbeelding 4.2. Ligging van NNN-gebieden (blauw gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood) (bron achtergrond: Esri).

4.3 Kiekendieffoerageergebied

Kiekendief foerageergebied betreft gebied in de provincie Flevoland dat is aangewezen om ingericht te worden als foerageergebied voor de kiekendief. De status kiekendief foerageergebied zal mogelijk ingaan met de ingang van de nieuwe omgevingswet. Het dichtstbijzijnde kiekendief foerageergebied ligt op ruim 36 kilometer van het plangebied (afbeelding 4.3).

Afbeelding 4.3. Ligging van kikendieffoeragegebied (zwart gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood) (bron achtergrond: Esri).

5 Effecten en gevolgen soortbescherming

5.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term “verstoringszone”. Deze term heeft betrekking tot de invloedssfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringszone is per mogelijk aanwezige soort op basis van expert judgement bepaald aan de hand van deze verstoringseffecten en omgevingsfactoren, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Diverse soorten	3.5	Potentieel
Reptielen	Ringslang	3.10	Potentieel
Amfibieën	Rugstreeppad	3.5	Potentieel
Amfibieën en Vissen	Vrijgestelde soorten	Zorgplicht	Aanwezig

5.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

5.2.1 Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden, worden mogelijk aanwezige broedende vogels rond het plangebied verstoord en hun nesten vernietigd. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 7.1.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5.2.2 Vleermuizen

Ten behoeve van de werkzaamheden worden geen gebouwen gesloopt of aangepast. Tevens worden er geen bomen gekapt waarin zich mogelijk verblijfplaatsen bevinden of welke onderdeel kunnen uitmaken van een essentiële vliegroute. Wel kan er, indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijven en essentiële vliegroutes. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet Natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 7.1.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5.2.3 Ringslang

De ringslang komt voor in het Voorsterbos en mogelijk in de watergangen rond het plangebied. De watergangen en oevers vormen geen essentieel leefgebied, maar er kunnen zich wel zonnende ringslangen bevinden of migrerende ringslangen die zich willen verplaatsen. Indien met machines en auto's binnen het werkterrein in een langzaam tempo (stapvoets) gereden wordt of gewerkt wordt buiten de actieve periode van de ringslang (maart tot en met oktober), is uitgesloten dat ringslangen doodgereden worden. De watergangen binnen het plangebied zullen, op de nieuwe inrit na zie paragraaf 5.2.5, tijdens de werkzaamheden niet worden aangetast waardoor ringslangen weer van het gebied gebruik kunnen maken. Er is daarom geen sprake van een negatief effect op de ringslang ten gevolge van de werkzaamheden.

5.2.4 Rugstreepad

Rugstreepad

De rugstreepad is een pionierssoort die zich snel kan vestigen op nieuwe geschikte locaties. Het is mogelijk dat er door de werkzaamheden geschikt habitat ontstaat:

- Nieuw geschikt habitat bestaat in het voorjaar uit regenplassen of andersoortig klein stilstaand water, wat gebruikt kan worden voor voortplanting.
- Nieuw geschikt habitat bestaat in het najaar uit vergraven zandhopen, welke gebruikt kunnen worden voor overwintering.

Wanneer tijdens de werkzaamheden zandbulten of tijdelijke waterplasjes ontstaan ten gevolge van de werkzaamheden, dan kan dit geschikte habitat in korte tijd gekoloniseerd worden. Dit kan tot gevolg hebben dat de werkzaamheden stilgelegd moeten worden. Om die reden dient voorkomen te worden dat de rugstreepad zich vestigt op het werkterrein. Dit kan door de vervolgstappen in paragraaf 7.1.3 op te volgen.

5.2.5 Amfibieën en vissen

De watergangen in en rond het plangebied kunnen potentieel algemene amfibie en vis soorten bevatten, zoals bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander, tiendoornige stekelbaars en kleine modderkruiper. Omdat deze soorten niet kunnen worden uitgesloten in de watergangen, in en rond het plangebied. Bestaat de mogelijkheid dat er soorten worden beschadigd of gedood. Dit is in strijd met de zorgplicht. Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen dienen de vervolgstappen in paragraaf 7.1.4 in acht worden genomen.

6 Effecten en gevolgen gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk worden de effecten van de geplande ingreep getoetst aan het beschermingsregime van de natuurgebieden of de gebieden met beschermde natuurwaarden (zie hoofdstuk 4). Voor bepaalde beschermde gebieden dienen ook effecten beoordeeld te worden wanneer er geen werkzaamheden plaatsvinden binnen het natuurgebied, maar er wel mogelijk effecten op kunnen zijn. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking kan lokaal plaatsvinden (bijvoorbeeld bij lichtverstoring), maar ook op zeer grote afstand (zoals bij stikstofdepositie). Ook wordt er bij enkele gebieden onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en permanente effecten.

Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "De Wieden" ligt op 2,5 kilometer van het plangebied. Vanwege de afstand tot dit gebied en tussenliggende elementen zoals dorpen, agrarische gebied en wegen kunnen effecten door geluid, trillingen en verlichting op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van verzuring en vermessing ten gevolge van stikstofdepositie via de lucht kunnen niet op voorhand uitgesloten worden. Voor effecten door verzuring en vermessing door N-depositie dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

NNN

In tabel 6.1 worden de effecten van de ingreep op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied Voorsterbos behandeld.

Tabel 6.1. Effecten van de ingreep op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebied Voorsterbos.

Wezenlijke kenmerken en waarden Voorsterbos	Effecten ingreep
Variatie in bodemtype en grondwaterstanden	Door de ligging van het plangebied buiten het NNN gebied Voorsterbos zullen de bodemtypen binnen het NNN gebied niet door de werkzaamheden worden beïnvloed. De variatie in grondwaterstanden in het NNN gebied is zo divers door de waterkundige historie van het gebied. Door alle aangelegde stuwen en proefopstellingen kan deze gestuurd worden. De ingreep binnen het plangebied zal dan ook geen invloed hebben op deze variatie in het NNN gebied.
Eén van de oudste bossen van Flevoland met leefgebied voor bosvogels, vleermuizen en andere bosfauna en -flora	Het Voorsterbos is met zijn unieke waterhuishouding en hoge dynamiek een divers gebied welke diverse soorten flora en fauna aantrekt. Bij de ingreep zijn er echter geen werkzaamheden waarbij het bos wordt aangetast en hiermee wordt er geen leefgebied van bosvogels, vleermuizen en andere bosfauna en -flora aangetast. De verstoring op beschermde flora en fauna in en rondom het plangebied wordt beschreven in paragraaf 5.2.
Stapsteen voor bosflora vanuit het oude land	Tijdens de ingreep zullen er geen werkzaamheden aan het zuidelijk gelegen bosperceel plaatsvinden.
Aanwezigheid van kwel	De in het Waterloopbos aanwezige kwel wordt veroorzaakt door de druk van het nabij gelegen Vollenhove- en Kadoelmeer. De geplande ingreep heeft geen negatieve effecten op de ondergrondse waterstromen die kwel veroorzaken binnen het Waterloopbos.

Overwinteringsverblijfplaatsen franjestaart	De bekende overwinteringsverblijfplaatsen van franjestaarten liggen buiten de invloedssfeer van de ingreep. Daarnaast worden er voor vleermuizen in het algemeen vervolgstappen voorgeschreven in paragraaf 7.2.
Zwarte hoek en Ettenlandse veld: Aanwezigheid van plas-dras situatie in het voorjaar met daarmee broedgebied voor weidevogels	Deze gebieden liggen op circa 5300 en 2200 meter van het plangebied en daarmee buiten de invloedssfeer van de ingreep.
Vochtige hooilanden en nat schraalland met bijbehorende flora en populatie moerassprinkhaan	Deze beheertypen liggen op 800 en 600 meter van het plangebied en daarmee buiten de invloedssfeer van de ingreep.

Kiekendieffoerageergebied

Door de grote afstand van 38 kilometer van het plangebied tot het dichtstbijzijnde kiekendieffoerageergebied worden negatieve effecten van de ingreep op dit gebied uitgesloten.

7 Vervolgstappen soorten en gebieden

In dit hoofdstuk worden de vervolgstappen beschreven voor de soorten en gebieden waarvan in hoofdstuk 5 en 6 zijn bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgstappen kunnen bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten of om een nadere analyse naar de effecten op een gebied uit te voeren. Maar de vervolgstap kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is of dat er compensatie moet worden gerealiseerd. Tevens kan een specifieke werkwijze worden omschreven waardoor negatieve effecten worden voorkomen en de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing.

Tabel 7.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Specifieke werkwijze
Vleermuizen	Diverse soorten	3.5	Potentieel	Specifieke werkwijze
Reptielen	Ringslang	3.10	Potentieel	Specifieke werkwijze
Amfibieën	Rugstreeppad	3.5	Potentieel	Specifieke werkwijze
Niet beschermde of vrijgestelde amfibieën en vissen	Vrijgestelde soorten	Zorgplicht	Aanwezig	Specifieke werkwijze

7.1 Soorten

7.1.1 Algemene broedvogels

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het plaatsen van (fluit)linten in grasland kunnen weidevogels en grondbroeders buiten het plangebied gehouden worden;
- Door het van tevoren kappen van bomen en struiken binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor verschillende soorten zangvogels zoals merel en zwartkop en niet zangvogels als houtduif;

- Door het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie (waaronder bijvoorbeeld rietkragen maar ook pitruspollen) is er geen nestgelegenheid voor watervogels zoals meerkoet, waterhoen en wilde eend, en voor rietvogels zoals blauwborst, rietzanger en rietgors.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

Bovengenoemde preventieve maatregelen kunnen alleen worden toegepast indien deze niet van invloed zijn op de andere (mogelijk aanwezige) beschermde natuurwaarden.

7.1.2 Vleermuizen

De omgeving van de werkzaamheden kan door vleermuizen in gebruik zijn als verblijfplaats, vliegroute en/of foerageergebied. Het verstoren van verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes en foerageergebieden is een overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op potentiële verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst, dan dienen onderstaande mitigerende maatregelen opgevolgd te worden.

Mitigerende maatregelen:

- Extra lichtoverlast tijdens de werkzaamheden moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van gebouwen, waterpartijen en –gangen, en bomen;
- Indien verlichting gevoerd moet worden dient er gekozen te worden voor amberkleurige verlichting.

7.1.3 Rugstreeppad

Het vestigen van de rugstreeppad in het plangebied tijdens de werkzaamheden dient voorkomen te worden. Daarom wordt geadviseerd de werkzaamheden uit te voeren buiten de actieve periode van de rugstreeppad. De werkzaamheden kunnen hun doorgang vinden van half oktober tot en met maart. Indien dit niet mogelijk is dient ervoor gezorgd te worden dat zandbulten binnen enkele dagen afgevoerd worden en dat er geen laagtes op het werkterrein ontstaan waar waterplasjes kunnen achterblijven. Indien deze maatregelen in acht worden genomen, zijn negatieve effecten op de rugstreeppad uitgesloten.

7.1.4 Amfibieën en vissen

In de watergangen binnen het plangebied komen waarschijnlijk vrijgestelde soorten amfibieën en vissen voor. Deze zijn beschermd onder de zorgplicht en mogen niet opzettelijk gevangen, verwond of gedood worden. Mitigerende maatregelen zijn nodig zodat de werkzaamheden doorgang kunnen vinden. Bij het dempen van de sloot wordt daarom geadviseerd om werkzaamheden zoveel mogelijk in de maanden september en oktober uit te voeren doordat dan na de voortplantingsperiode en voor de winterrust van amfibieën gewerkt wordt. Werk in ieder geval bij een watertemperatuur boven de 5°C en wanneer er geen ijsvorming is. Er dient langzaam, in één richting gewerkt te worden, richting delen van de sloot die niet aangetast zullen worden. Hierdoor kunnen dieren de werkzaamheden ontvluchten. Daarnaast dient

de nieuwe inrit een duikerbuis te bevatten zodat vissen en amfibieën bij droogvalling van het oostelijke deel weg kunnen trekken.

7.2 Gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat er geen negatieve effecten zijn op beschermde gebieden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten van verzuring en vermesting ten gevolge van stikstofdepositie via de lucht kunnen echter niet uitgesloten worden. Voor effecten door verzuring en vermesting door N-depositie dient een AERIUS berekening te worden uitgevoerd.

8 Conclusie

In opdracht van Wiepke Haagsma heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Voorsterweg in Marknesse, gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming op te sporen. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming en de gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb). Uit de QuickScan is gebleken dat algemene broedvogels, diverse soorten vleermuizen en vrijgestelde soorten amfibieën en vissen mogelijk aanwezig zijn. Er zijn naast mogelijke stikstofdepositie geen negatieve effecten op de beschermde gebieden.

Voor algemene broedvogels heeft het de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin of te midden van het vogelbroedseizoen, dienen de maatregelen gevolgd te worden zoals beschreven in paragraaf 7.1.1. Voor vleermuizen dient een specifieke werkwijze te worden gevolgd zoals beschreven in paragraaf 7.1.2 zodat er geen verstoring optreedt door de werkzaamheden. Voor de vrijgestelde soorten amfibieën en vissen dient een specifieke werkwijze te worden gevolgd zoals beschreven in paragraaf 7.1.3. Dit zorgt ervoor dat de zorgplicht wordt nageleefd tijdens de werkzaamheden aan de noordelijke watergang. Om stikstofdepositie in beschermde gebieden uit te sluiten dient er een AERIUS berekening te worden uitgevoerd.

Als ecologisch adviesbureau raden wij bij bouwprojecten altijd aan om natuurinclusief te bouwen. Dit kan onder andere door geen gebruik te maken van vogelschroot of deze enkele pannen hoger aan te brengen. Hierdoor blijven pannendaken geschikt als broedlocatie voor huismus. Door ruimte te laten tussen kantpannen en de gevel ontstaat er een ingang voor vleermuizen en gierzwaluwen om toegang tot een verblijf- of nestplaats te verkrijgen. Daarnaast zijn er tal van mogelijkheden om inbouwkasten/stenen en aangepaste dakpannen in te bouwen in de nieuwe situatie waarbij er geschikte nestlocaties en verblijfplaatsen worden gecreëerd voor (beschermde) soorten. Wilt u advies over de mogelijkheden binnen uw project, dan kunnen wij u daarover adviseren.

Gorredijk, oktober 2023
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDF), geraadpleegd op 10 oktober 2023.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina libellen. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina vlinders. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- FLORON (z.d.). Verspreidingsatlas vaatplanten. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Bijlage 1 – Jaarrond beschermde nesten per provincie

Provincie Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Utrecht en Groningen*

Tabel 1. Jaarrond beschermde nesten in de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Gelderland, Drenthe, Utrecht en Groningen*.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiswaluw	5	Zwarte specht	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten (steenuil).

Categorie 2: zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: Zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen kolonie).

Categorie 4: vogels die ieder jaar terug keren naar specifiek nest.

Categorie 5: honkvaste broeders, maar voldoende flexibel. Vogels met een categorie 5 jaarrond beschermd nest worden alleen als jaarrond beschermd beschouwd wanneer hier een ecologisch zwaarwegende reden voor geldt.

*De provincie Groningen heeft met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming in 2017 gesteld dat er geen vaste lijst met jaarrond beschermde nesten wordt gehanteerd in de provincie Groningen, maar dat jaarronde bescherming afhankelijk is van de essentie van een nest. Wel erkent de provincie Groningen de lijsten van andere bevoegde gezagen. Om deze reden wordt de meest frequent gebruikte lijst jaarronde beschermde nesten gehanteerd en worden overige soorten met een essentieel nest toegevoegd indien van toepassing.

Provincie Drenthe

Tabel 2. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Drenthe.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Aalscholver	2	Sperwer	4	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Steenuil	1	Boerenzwaluw	5
Boomvalk	4	Wespendief	4	Buizerd	5
Bosuil	3	Zeearend	4	Gekraagde roodstaart	5
Draaihals	4	Zwarte specht	3	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Zwarte stern	2	IJsvogel	5
Grote gele kwikstaart	3	Zwarte wouw	4	Kleine bonte specht	5
Havik	4			Kokmeeuw	5
Huisbus	2			Kraanvogel	5
Huiszwaluw	2			Middelste bonte specht	5
kerkuil	3			oeverzwaluw	5
Oehoe	3			Paapje	5
Raaf	3			Ruigpootuil	5
Ransuil	4			Scholkster	5
Ringmus	2			Spreeuw	5
Rode wouw	4			Torenvalk	5
Roek	2			Visdief	5
Slechtvalk	3			Wilde zwaan	5

Categorie 1: nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (steenuil).

Categorie 2: zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen kolonie).

Categorie 4: vogels die ieder jaar terug keren naar specifiek nest en niet tot nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: honkvaste broeders, maar voldoende flexibel om zich elders te vestigen. Vogels met een categorie 5 jaarrond beschermd nest worden alleen als jaarrond beschermd beschouwd wanneer hier een ecologisch zwaarwegende reden voor geldt.

Provincie Limburg

Tabel 3. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Limburg.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	2	Bijeneter	4
Boomvalk	3	Blauwe reiger	4
Bosuil	2	Buizerd	4
Gierzwaluw	2	Draaihals	4
Grote gele kwikstaart	2	Grauwe klauwier	4
Havik	3	Grutto	4
Huismus	2	IJsvogel	4
Huiszwaluw	2	Kramsvogel	4
Kerkuil	1	Kwartelkoning	4
Oehoe	1	Oeverzwaluw	4
Ooievaar	2	Paapje	4
Raaf	3	Ringmus	4
Ransuil	3	Roerdomp	4
Rode wouw	3	Sperwer	4
Roek	1	Spotvogel	4
Slechtvalk	2	Visdief	4
Steenuil	1	Wulp	4
Torenvalk	3	Zomertortel	4
Wespendief	3	Zwarte specht	4
Zwarte wouw	3		

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe broedvogel of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel of ieder jaar terugkeert naar specifiek nest.

Categorie 4: vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel is om elders een nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

Provincie Overijssel

Tabel 4. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Overijssel.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5
Boomvalk	4	Bonte vliegenvanger	5
Bosuil	3	Boomklever	5
Buizerd	4	Boomkruiper	5
Gierzwaluw	2	Draaihals	5
Grote gele kwikstaart	3	Gekraagde roodstaart	5
Havik	4	Glanskop	5
Huismus	2	Grauwe vliegenvanger	5
Huiszwaluw	2	Groene specht	5
Kerkuil	3	Grote bonte specht	5
Oehoe	3	Grutto	5
Ooievaar	3	IJsvogel	5
Raaf	4	Kleine bonte specht	5
Ransuil	4	Kortsnavelboomkruiper	5
Roek	2	Middelste bonte specht	5
Slechtvalk	3	Oeverzwaluw	5
Sperwer	4	Ringmus	5
Steenuil	1	Spreeuw	5
Torenvalk	4	Tapuit	5
Wespendief	4	Tureluur	5
Zeearend	4	Veldleeuwerik	5
Zwarte specht	3	Wulp	5
Zwarte wouw	4	Zomertortel	5
		Zwarte mees	5
		Zwarte roodstaart	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terug keren naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen.

Provincie Flevoland

Tabel 5. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Flevoland.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5b	Oeverwaluw	5b
Bosuil	4	Boomvalk	5a	Ooievaar ¹	5a
Gierzwaluw	2	Buizerd	5a	Raaf	5a
Grote gele kwikstaart	3	Draaihal	5b	Rode wouw	5a
Huismus	2	Groene specht	5b	Sperwer	5a
Kerkuil ²	1	Grote bonte specht	5b	Spreeuw	5b
Ransuil	4	Havik	5a	Tapuit	5b
Roek	2	Huiswaluw	5b	Wespendief	5a
Slechtvalk	3	IJsvogel	5b	Zeearend	5a
Steenuil	1	Kleine bonte specht	5b	Zwarte specht	5b
Torenavalk	3	Middelste bonte specht	5b	Zwarte wouw	5a
		Oehoe	5a		

¹) Wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden binnen hetzelfde territorium.

²) In het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

Categorie 1: nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 3: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 4: vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5a: in beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale staat van instandhouding van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn.

Categorie 5b: in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld omdat er geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

Provincie Friesland

Tabel 6. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland (tot inwerkingtreding Omgevingswet).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5	IJsvogel	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5	Kleine bonte specht	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5	Kleine vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5	Koolmees	5
Havik	4	Boomkruiper	5	Kortsnavelboomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5	Oeverwaluw	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5	Pimpelmees	5
Oehoe	3	Draaihals	5	Raaf	5
Ooievaar	3	Eidereend	5	Ruigpootuil	5
Ransuil	4	Ekster	5	Spreeuw	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5	Tapuit	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5	Torenvalk	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5	Zeearend	5
Steenuil	1	Groene specht	5	Zwarte kraai	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5	Zwarte mees	5
Zwarte wouw	4	Hop	5	Zwarte roodstaart	5
		Huiswaluw	5	Zwarte specht	5

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat mogelijk met ingang van de omgevingsverordening in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Ook is het mogelijk dat deze lijst nog wijzigt of aan bepaalde voorwaarden verbonden is. In onderstaande tabel is opgenomen welke soorten met ingang van de omgevingsverordening jaarrond beschermd zijn in de provincie Fryslân.

Tabel 7. Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten in de provincie Friesland vanaf inwerkingtreding Omgevingswet (mogelijk vanaf 2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Aalscholver	2	Ransuil	4	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Ringmus	2	Blauwe kiekendief	5
Boomvalk	4	Roek	2	Boerenwaluw	5
Bosuil	3	Slechtvalk	3	Bontbekplevier	5
Buizerd	4	Sperwer	4	Eider	5
Draaihals	4	Steenuil	1	Gekraagde roodstaart	5
Dwergstern	2	Stormmeeuw	2	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Torenvalk	3	Grote mantelmeeuw	5
Grote gele kwikstaart	3	Wespendief	4	Grutto	5
Grote stern	2	Zeearend	4	Kleine bonte specht	5
Grote zilverreiger	2	Zwarte specht	3	Kleine mantelmeeuw	5
Havik	4	Zwarte stern	2	Kokmeeuw	5
Huismus	1	Zwarte wouw	4	Kraanvogel	5
Huiswaluw	2	Zwartkopmeeuw	2	Middelste bonte specht	5
IJsvogel	3			Oeverwaluw	5
Kerkuil	1			Paapje	5
Lepelaar	2			Ruigpootuil	5
Noordse stern	2			Scholekster	5
Oehoe	3			Spreeuw	5
Ooievaar	3			Strandplevier	5
Purperreiger	2			Visdief	5
Raaf	3			Zilvermeeuw	5

Categorie 1: jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 2: zeer plaatsgetrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

Categorie 3: zeer plaatsgetrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing.

Categorie 4: vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 2 – Wezenlijke kenmerken en waarden Voorsterbos

Wezenlijke kenmerken en waarden:

- Variatie in bodemtype en grondwaterstanden
- Eén van de oudste bossen van Flevoland met leefgebied voor bosvogels, vleermuizen en andere bosfauna en -flora
- Stapsteen voor bosflora vanuit het oude land Lokale wezenlijke kenmerken en waarden
- Aanwezigheid van kwel
- Overwinteringsverblijfplaatsen franjestaart
- Zwarte hoek en Ettenlandse veld: Aanwezigheid van plas-dras situatie in het voorjaar met daarmee broedgebied voor weidevogels
- Vochtige hooilanden en nat schraalland met bijbehorende flora en populatie moerassprinkhaan

Context:

Het Voorsterbos ligt in de zuidoosthoek van de Noordoostpolder, en beslaat een oppervlakte van ca. 950 ha. Het gebied is een groot complex met het eigenlijke Voorsterbos, Waterloopbos, Kadoelbos, Wendelbos met inheemse loofboomsoorten dat periodiek onder water staat, en Leemringveld, Kadoelerveld, Voorsterveld, Ettenlandseveld en Zwarte Hoek. Het is één van de oudste bossen van Flevoland en heeft daarmee een grote betekenis als leefgebied voor bosvogels, vleermuizen, paddenstoelen en andere bosfauna en -flora. Zo herbergt dit oude, vochtige loofbos een populatie van de grote weerschijnvlinder.

In 1942 is de Noordoostpolder drooggevalen en omdat het gebied niet geschikt was voor landbouw, besloot men in de periode 1944-1945 om hier een bos aan te leggen. Het gebied kent een grote verscheidenheid aan grondsoorten, zo is klei, keileem, kalkrijk zandgrond en kalkarm zandgrond aanwezig. Daarnaast is er een groot verschil in grondwaterstanden door het gebied. Hierdoor is er een grote diversiteit aan flora aanwezig. Door de relatief hoge ligging en de diepe doorsnijding door de Zwolse Vaart zijn grote delen van het gebied zeer verdrogingsgevoelig. Het gebied ligt zeer dicht bij het oude land en is daarmee een belangrijke stapsteen voor bosflora vanuit het oude land naar Flevoland. Centraal in het Voorsterbos ligt het Waterloopbos, dat een industrieel erfgoed monument is. In het Waterloopbos komt er plaatselijk krabbenscheervegetaties voor. Ten noordwesten van het Voorsterbos is in 2006 het Wendelbos aangeplant met daarin twee beken. Het Wendelbos is een jong bos met open plekken met in de winter een hoge waterstand. Hierdoor komt in dit deel van het gebied de noordse winterjuffer voor.

Aan de noordzijde van het Voorsterbos ligt het Voorsterveld met twee percelen, die in 2007 zijn heringericht door het graven van poelen en het afgraven van de bovenlaag. Het Voorsterveld is een gebied met afwisseling van droog schraalland en vochtig hooiland. Het Voorsterveld bestaat uit droog schraalland met bijzondere planten zoals duifkruid, steenanjer en een populatie bruinblauwtje. Dit is de enige plek waar het bruin blauwtje voorkomt binnen het Voorsterbos. De bossen bestaan grotendeels uit haagbeuken- en essenbos dat is aangeplant van 1944. Het betreft aaneengesloten loofbos, gemengd bos en naaldbos, met hier en daar open plekken.

Ten noordoosten van het Voorsterbos ligt het Ettenlandseveld. Ten zuiden van het Kadoelbos ligt de Zwarte Hoek. Deze gebieden zijn door de aanwezigheid van plas-dras situaties in het voorjaar broed- en leefgebied voor weidevogels.

Een groot deel van het Kadoelbos wordt beheerd als dennen-, eiken- en beukenbos. Ook een deel van het Waterloopbos en het deel van het Voorsterbos ten zuiden van de Zwolse Vaart wordt zo beheerd. In deze gebieden komen holbewonende soorten voor zoals rosse vleermuis en boomarter. Ook de

franjestartaart overwintert in dit deelgebied. De soort overwintert hier in ijskelders en andere waterloopkundige elementen.

Zowel in het Kadoelerbos als het Waterloopbos komt sterke kwel voor. Deze wordt veroorzaakt door de druk van het nabij gelegen Vollenhover- en Kadoelermeer. Dit leidt in de winter tot hoge grondwaterstanden die in het voorjaar en zomer echter diep wegzakken. De waterkwaliteit is dusdanig dat hier bijzondere flora en fauna te vinden zijn.

Waterpartijen zijn aanwezig in het Waterloopbos, de beken door het Wendelbos en het Voorsterveld, poelen in Zwarte Hoek, Ettenlandseveld en Kadoelerveld. De wateren zijn van belang voor ringslang en libellensoorten. In het Kadoelerveld komen grote aantallen rugstreeppadden voor.

Het gebied Leemringveld, ten zuidwesten van het Voorsterbos bestaat uit heischraal grasland. Het

Kraggenburgerveld is een klein in het bosgebied gelegen grasland dat van belang is voor orchideeën (rietorchis, grote keverorchis) en voor de moerassprinkhaan.

Verspreid door het gebied komt keileem voor. Samen met de variatie in grondwaterstand biedt het gebied geschikte abiotische omstandigheden voor het zeldzame eiken- en haagbeukenbos.